

AquaFlanders ~~~

2024

~~~~ Activiteitenverslag extern

Voorwoord

In 2024 sneuvelden opnieuw records. Nooit eerder werd in ons land meer neerslag geregistreerd dan dit jaar. Zowel aan het begin van het jaar als in mei zorgde hevige regenval voor wateroverlast. De daaropvolgende overstromingen werden door de Vlaamse Regering als natuurramp erkend.

2

Het toont opnieuw de acute, strategische uitdagingen waarvoor de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders, verenigd binnen AquaFlanders, staan. Enerzijds zijn er meer periodes met intense neerslag, anderzijds verwachten klimatologen meer langdurig droge periodes.

In deze sterk wijzigende context werken de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders dag in dag uit aan een klimaatbestendige en schone leefomgeving waarin water opnieuw de plaats krijgt dat het verdient, zonder een bedreiging te vormen. Daarnaast zorgen ze ervoor dat kwaliteitsvol en betaalbaar kraanwater altijd in voldoende mate beschikbaar is voor iedereen in Vlaanderen.

De Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders bieden vandaag al oplossingen voor de hierboven vernoemde uitdagingen. We stelden een ambitieus actieplan op dat in volle uitvoering is. Dat zet sterk in op doorgedreven samenwerking en verbeterkansen benutten waar mogelijk. Dit doen we binnen de sector en met alle partners die op een constructieve manier meewerken aan klimaatrobuuste watersystemen. Zo boeken we maximaal resultaat op een efficiënte manier.

Zowel de kraanwater- als rioolinfrastructuur stemmen ze af op deze nieuwe realiteit. Dat doen ze op een toekomstgerichte manier en via intense onderlinge samenwerking met alle partners die op een constructieve manier meewerken aan klimaatrobuuste watersystemen.

Die aanpak werpt vruchten af. De Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders ondernemen tal van acties om de robuustheid van onze drinkwatervoorziening en watersystemen te verzekeren voor toekomstige generaties.

In dit activiteitenverslag blikken we terug op onze realisaties van het afgelopen jaar. Ik wens u alvast veel leesgenot.

Brecht Vermeulen
Voorzitter AquaFlanders

“2024 was een verkiezingsjaar op alle bestuursniveaus. AquaFlanders werkt in nauw overleg met de nieuwe beleidsmakers aan het verder uitbouwen van een klimaatrobuuste drinkwater- en rioolinfrastructuur. Zo stellen we water veilig voor toekomstige generaties.”

Over AquaFlanders

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Ze verdedigt de belangen van haar leden en werkt mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. AquaFlanders wil Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

Lees meer op pagina

4

2024 in cijfers

We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. We presenteren u AquaFlanders in enkele cijfers.

Lees meer op pagina

6

Een terugblik op 2024

Ook dit jaar werkten we samen met onze leden en stakeholders aan het klimaatrobuust maken van onze watersystemen. Dat doen we met oog voor de toekomstige financiering en betaalbaarheid.

Lees meer op pagina

8

De 6 rollen

AquaFlanders neemt 6 rollen actief op binnen de sector. Niet alleen voor onze leden, maar ook voor verschillende stakeholders, klanten, leveranciers...

Lees meer op pagina

12

Over AquaFlanders

Water is schaars in Vlaanderen. Waterbedrijven en rioolbeheerders staan dan ook voor grote uitdagingen. Als koepelorganisatie verdedigt AquaFlanders de belangen van haar leden en werken we mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

Missie en visie

AquaFlanders staat voor gezond, kwaliteitsvol en betaalbaar water. Duurzaam en integraal beheerd – over de hele keten – voor iedereen in Vlaanderen. Vandaar onze kernboodschap.

Aan de bron

We zijn een stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen.

van een gestroomlijnd

We hebben het mandaat om namens de hele sector te communiceren en zorgen ervoor dat standpunten gecoördineerd, afgestemd en gedragen worden.

en modern

Een modern waterbeheer is eigentijds, duurzaam en toekomstgericht.

waterbeheer.

We bekommeren ons om water in al zijn facetten.

Het veranderende klimaat en menselijke activiteiten zetten water onder druk. AquaFlanders wil dit water, de bron van alle leven, veiligstellen voor toekomstige generaties. **Daarom werken we met passie en in overleg met alle stakeholders aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid.**

Dat willen we bereiken door capaciteitsopbouw te faciliteren. Door overleg, ervaringsuitwisseling, onderzoek, communicatie, kennisopbouw en dienstverlening ondersteunen we onze leden. Zo helpen we hen om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Onze waarden

De gezondheid van Vlaamse watergebruikers primeert boven alle andere belangen. Daarom is de **kwaliteit van water** onze topprioriteit. Daarnaast bekommeren we ons constant om **de zorg voor het milieu**, waarvan water een essentieel deel uitmaakt. **Kwalitatieve dienstverlening** staat daarbij altijd voorop. AquaFlanders werkt **transparant en daagt de status quo voortdurend uit**.

2024 in cijfers

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. Graag presenteren we u AquaFlanders in enkele cijfers.

Cijfers drinkwater

6

Waterbedrijven

99,17%

Aansluitingsgraad drinkwaternet

84 l / dag

Kraanwater per persoon

3.842,21

Voltijdse tewerkstelling in de sector

745.310

Digitale watermeters

€421

Gemiddelde integrale waterfactuur gemiddeld gezin

335.303.111 m³

Totaal geproduceerd drinkwater

197.261.328 m³

Huishoudelijk waterverbruik

64.391,67 km

Waterleidingen

153.903.903 m³

Ruwwaterwinning uit grondwater

86.999.382 m³

Niet-huishoudelijk waterverbruik

82%

Drinkt thuis kraanwater

188.992.346 m³

Ruwwaterwinning uit oppervlaktewater

62.426.791,93 m³

Niet in rekening gebracht verbruik

658

Aftakkingen met loden leidingen vervangen

3.179.830

Waterabbonnementen

augustus / februari

Maanden met hoogste en laagste verbruik

Cijfers riolering

79 / 300

Gemeenten zijn zelf rioolbeheerder

108 / 300

Gemeenten besteden rioolbeheer uit aan waterbedrijf

112 / 300

Gemeenten besteden rioolbeheer uit aan andere partij

55.000 km

Riolering

93,5%

Rioleringsgraad

**€ 122 miljoen /
€ 122 miljoen**

Besteding beschikbare rioolsubsidies

Cijfers AquaFlanders

0

Beroep gedaan op nooddrinkwater

338

Keurders AquaFlanders

236

Kwaliteitscontroles op keurders

81.836

Uitgevoerde keuringen

2

Certificaten waterscanner uitgereikt

243

Certificaten hygiënisch en veilig werken uitgereikt

10

Certificaten basisopleiding lekzoeken uitgereikt

201.706

Page views AquaFlanders.be

60.385

Page views Kraanwater.be

34

Persvermeldingen

7.753.268

Views op sociale media

Een terugblik op 2024

1

Bouwen aan klimaatrobuuste watersystemen

Het veranderende klimaat en menselijke activiteiten zetten water onder druk. Zowel een tekort aan water als wateroverlast vormen acute, strategische uitdagingen waar niemand omheen kan. Die boodschap verkondigde AquaFlanders aan de lokale, Vlaamse en federale beleidsmakers in de aanloop naar de verkiezingen in 2024.

Maar het blijft uiteraard niet bij woorden. De Vlaamse waterbedrijven werken dag in dag uit om ervoor te zorgen dat kwaliteitsvol en betaalbaar water altijd in voldoende mate beschikbaar is voor iedereen in Vlaanderen.

In 2021 al lanceerde de Vlaamse Milieumaatschappij samen met de waterbedrijven het Strategisch Plan Waterbevoorrading in Vlaanderen. Dat resulteerde in een investeringsportfolio van 70 projecten met focus op het versterken van de interconnectiviteit tussen de waterbedrijven; de beschikbaarheid van ruwwater verhogen en de productiecapaciteit uitbreiden waar nodig. Door de toenemende klimaatverandering neemt de druk op onze drinkwaterbronnen verder toe en dringt een actualisering zich op. Om de impact en efficiëntie van de investeringen te maximaliseren, ontwikkelden de waterbedrijven de impactwijzer. Die houdt ook rekening met de impact van investeringen op het bredere (water)ecosysteem. Deze methodologie werd voorgelegd aan een commissie van externe experts in het kader van de actualisering van het Strategisch Plan Waterbevoorrading in Vlaanderen.

Toch is er meer nodig dan louter investeren. Zo is het belangrijk om de drinkwaterbronnen beter te beschermen tegen verontreiniging. Daarom werkt AquaFlanders mee aan de opmaak van een beschermingskader voor de

oppervlaktewaterwinningen en aan het actualiseren van het beschermingskader van de grondwaterwinningen.

Dit grondwater is bovendien een essentiële bron voor een duurzame watervoorziening in Vlaanderen. Grondwater is een natuurlijke grondstof van hoge kwaliteit waarvan de beschikbaarheid – mits evenwichtig gebruik – stabiel blijft op langere termijn. Het vormt de ideale aanvulling op oppervlaktewaterwinning. Om de beschikbaarheid van grondwater te blijven waarborgen worden onder andere door de waterbedrijven grote inspanningen geleverd. Waterbedrijven stemmen hun waterwinningen af op de draagkracht van de waterlagen en op de omgeving-simpact om een duurzame exploitatie te waarborgen. De waterbedrijven werken actief aan voorstellen voor een evenwichtig vergunningenbeleid da de beschikbaarheid van grondwater voor drinkwaterproductie vrijwaart.

Daarnaast bouwen de waterbedrijven en rioolbeheerders mee aan een klimaatbestendige en schone leefomgeving waarin water opnieuw te plaats krijgt dat het verdient, zonder een bedreiging te vormen. Zo werken ze mee aan de uitvoering van de herziene Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Zo zullen voortaan ook organisch materiaal, stikstof en fosfor en microverontreinigingen uit het afvalwater verwijderd worden. En ook kleinere agglomeraties worden op afvalwaterzuiveringsinstallaties aangesloten. Aanvullend zullen ze via monitoringprogramma's de aanwezigheid opvolgen van verontreinigende stoffen die mogelijk een bedreiging vormen voor de volksgezondheid.

Hierin krijgen de rioolbeheerders ook meer verantwoordelijkheden bij de uitbreiding van het rioolnetwerk volgens de reductiedoelstellingen uit de

8

stroomgebiedbeheerplannen. AquaFlanders werkte mee aan een webinar van de Vlaamse Milieumaatschappij om de impact van het uitvoeringsbesluit gemeentelijke saneringsplicht te duiden voor haar leden.

Ook menselijke activiteiten zetten water onder druk. Bijvoorbeeld PFAS-vervuiling. De impact van deze vervuiling is moeilijk in kaart te brengen. Daarom werkte AquaFlanders samen met de waterbedrijven een dynamische rekentool uit om de kosten van PFAS-verwijdering te berekenen. Deze tool vormt een objectieve basis om verdere acties te definiëren.

Tot slot laat ook de geopolitieke klimaatverandering zich voelen. Het aantal cyberaanvallen neemt toe en sabotageacties halen met de regelmaat van de klok het nieuws. Daarom ondernemen AquaFlanders en haar leden actie samen met beleidsmakers en andere beheerders van kritieke infrastructuur. Actie om de weerbaarheid van de kritieke entiteiten in België te versterken. Die actie krijgt vorm in het nationaal weerbaarheidsplan.

Deze veranderende omstandigheden vragen om verhoogde en versnelde investeringen. Zowel in de drinkwater- als in de rioleringsinfrastructuur. Tegelijk is het belangrijk dat water betaalbaar blijft en dat er een billijke verdeling is van de lasten voor deze kritieke infrastructuur. Daarom stelt de sector een aangepaste, toekomstgerichte financiering voor. Deze visie heeft AquaFlanders toegelicht aan de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Mineraad).

Samen werken aan oplossingen

De Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders bieden vandaag al oplossingen voor heel wat uitdagingen in de watersector. Daarvoor zetten ze sterk in op samenwerking.

Zo werken ze in nauw overleg met de overheid aan actieplannen om het Vlaams Drinkwaterbesluit om te zetten in de praktijk. Daarbij zoeken de waterbedrijven actief naar mogelijke samenwerkingen met organisaties en overheden die deze actieplannen mee kunnen vormgeven.

Dit jaar lanceerde AquaFlanders ook een ecosysteem voor minder drinkwaterverlies. Samen met de Vlaamse waterbedrijven, technologieleveranciers en onderzoeksinstituten werkt AquaFlanders aan innovatieve oplossingen om drinkwaterverliezen te verminderen. Want elke druppel telt. In een eerste project worden oplossingen gezocht om sneller lekken te vinden op basis van data die nu al beschikbaar zijn. Een andere innovatie waarnaar de waterbedrijven kijken is het effluent van afvalwaterzuiveringsinstallaties. Ze werkten een visie uit rond het gebruik van dit effluent als bron voor drinkwater.

Samenwerken rond onderzoek, ontwikkeling en innovatie is belangrijk voor de sector. Zo bundelde AquaFlanders vier jaar lang de krachten met Capture, Universiteit Gent en FWO in het onderzoeksproject Biostable. Het doel? De kennisopbouw versnellen over microbiële processen die de drinkwaterkwaliteit beïnvloeden tijdens het transport.

Wanneer we de kraan opendraaien vertrouwen we er immers op dat het ware dat eruit stroomt veilig, proper en gezond is. Toch is het niet eenvoudig om dit te garanderen. Het vereist constante waakzaamheid, expertise en innovatie. Daarbij is kwaliteitsbewaking nodig. Vanuit haar rol als kwaliteitsbewaker zorgt AquaFlanders onder meer voor de keuringen van waterinstallaties en privéwaterafvoeren. Deze keuringen zijn verplicht in Vlaanderen. Om de kwaliteit van de opleidingen en keuringen verder te verbeteren, zetten we in op digitalisering.

Zo ontwikkelde AquaFlanders een opleiding in virtuele realiteit voor de keurders privéwaterafvoer. Die maakt het mogelijk om meer diverse praktijksituaties aan te bieden tijdens de opleiding. Daarnaast ontwikkelde AquaFlanders een digitale inventaris voor de keuring waterinstallatie. Een handig instrument dat consumenten stap voor stap begeleidt bij de voorbereiding van de keuring van hun installatie.

Natuurlijk moeten we voorbereid zijn op noodsituaties. Wat als er plots geen water uit de kraan komt? AquaFlanders en de Vlaamse Milieumaatschappij hebben een noodplan uitgewerkt om drinkwater uit te delen als zich een incident voordoet. Dat plan wordt regelmatig getest om ervoor te zorgen dat alles vlot verloopt wanneer de procedure in werking zou treden. Dit jaar gebeurde de praktijktest in samenwerking met AGSO en de gemeente Knokke-Heist.

Bewust omgaan met water

Iedereen kan een steentje bijdragen aan een duurzame toekomst voor water in Vlaanderen. Die boodschap deelt AquaFlanders graag. Dit jaar organiseerden we voor het tweede jaar op rij de campagne 'Kraanwater? Gaanwater!' Water van de kraan is immers de perfecte sportdrink. Het is bovendien goedkoop, gezond en overal beschikbaar.

Ook tijdens de eindejaarsperiode zetten we in op de promotie van kraanwater als duurzaam alternatief voor andere dranken. Onder de noemer 'Klinken met kraanwater' sporen we iedereen aan om te kiezen voor kraanwater als dorstlesser. Goed voor de gezondheid, het milieu en je portemonnee.

Daarnaast hadden we dit jaar veel aandacht voor onze riolen. We hebben heel wat te winnen als we beter zorgen voor onze riolen. Daarom lanceerden AquaFlanders, Aquafin, de Vlaamse Milieumaatschappij en VLARIO samen de campagne Waardanwel. De campagne stuurt aan op gedragsverandering en dat is hard nodig. Er belandt nog steeds massaal veel afval in onze riolen dat daar niet thuishoort. Waardanwel leert waar de meest hardnekkige rioolverstoorders – peuken, verfresten, kakzakjes, frituurolie en vochtige doekjes – wel thuishoren. Zo voorkomen we dat vervuilende producten in onze waterlopen terechtkomen en vermijden we verstoppingen – en de hiermee gepaard gaande kosten – waardoor de riolen hun werk kunnen doen: afvalwater en overtollig regenwater afvoeren.

De 6 rollen van AquaFlanders

Belangenbehartiger

We zijn de belangenbehartiger van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Onze organisatie voert een dynamisch public affairs-beleid naar alle stakeholders. Zo dragen we ertoe bij dat onze leden hun strategische doelstellingen realiseren.

Promotor

We vergroten waterbewustzijn en de publieke aanvaarding van circulair water en een integraal waterbeleid in Vlaanderen. We voeren een dynamisch marketing- en communicatiemeerjarenbeleid, in lijn met het public affairs-beleid.

Facilitator

We vergroten de efficiëntie en effectiviteit door samenwerking tussen stakeholders van het integrale waterbeheer te stimuleren. We streven naar complementariteit, optimaliseren informatiestromen en -afstemming, bevorderen initiatieven, stimuleren innovatie en verspreiden kennis.

Kwaliteitsbewaker

We bewaken de kwaliteit in de hele watersector. Vanuit deze rol zorgen we voor de keuringen van drinkwater- en afvalwateraansluitingen en vaardigen we technische voorschriften uit. Daarbij is maximale transparantie van de dienstverlening binnen de hele sector het streefdoel.

Dienstverlener

We ontwikkelen en organiseren watergerelateerde diensten. Zo bieden we ondersteuning aan onze leden en hun leveranciers, opdrachtnemers en particulieren.

Federator

We zijn de stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen. We werken met passie aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid en ondersteunen onze leden om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Desguinlei 250,
2018 Antwerpen

✉ info@aquaflanders.be
☎ 03 292 91 90

www.aquaflanders.be

